

EDITORIAL

Vážení čtenáři a příznivci kanonického práva,

dostává se k vám sborník přednášek z III. symposia kanonického práva, které se konalo v září 2017 k připomínce významného výročí 160 let existence církevního soudu brněnské diecéze a připomínce pětiletého výročí založení Akademie kanonického práva. Brněnský církevní soud začal působit od 1. ledna 1857. Pro jeho organizaci a praxi byla závazná *Instructio pro iudiciis ecclesiasticis imperii austriaci quoad causas matrimoniales* vydaná též v německém znění ve Vídni r. 1856. Od té doby se mnohé věci změnily. V dějinách církve se často opakovalo: *Ecclesia semper reformanda est*, a v poslední době na to víckrát poukázal také papež František. Můžeme tedy analogicky říct, že *Ius semper reformandum est*. Tuto zásadu můžeme velmi živě zakoušet také v dnešní době, kdy Svatý otec v roce 2015 zahájil reformu manželského procesu skrze motu propria *Mitis Iudex Dominus Iesus et Mitis et Misericors Iesus*. Tedy dnešní doba vyžaduje adekvátní odpověď na novinky, které jednak vychází z práva, ale také z aktuální situace ve společnosti. Velmi výstižně smysl práva vyjádřil svatý Jan Pavel II. v apoštolské konstituci *Sacrae disciplinae leges*, kterou promulgoval současný kodex. Zdůraznil, že církev, právě proto, že je organizovaná jako viditelná společnost, potřebuje právo, neboť ono činí viditelnou a činnou organickou strukturu, především hierarchickou. Aby byla církev viditelná a činná, nemůže opomíjet právo. Nakolik by totiž negovala právní předpisy, natolik by se stala nečitelnou tomuto světu a hrozilo by nebezpečí, že se stane sterilní. Pochopitelně, málokterý předpis je „dokonalý“. My sami, kanonisté, jsme toho svědky, když si uvědomíme, kolik interpretací nebo nepochopení vyvstalo ze zmíněné Františkovy reformy. Musím však žasnout, když studuji nové komentáře k *Mitis Iudex* (a komentáře k těmto komentářům), jak kanonisté dokázali překlenout, podle *lege artis*, nejasná místa nové normy. Nicméně i ostatní normy si vyžadují moudrou interpretaci a aplikaci, aby byly vždy a v konkrétním případě použitelné k dobru.

Témata obsažená v tomto sborníku poukazují právě na problematická místa, která si vyžadují prohloubení poznání pro správnou aplikaci. V prvních článcích tohoto sborníku se zabýváme ochranou práva a různými procesními nástroji, jak administrativními, tak soudními, kterými se lze tohoto práva domáhat. Další velmi aktuální záležitostí, která byla zdůrazněna bergoliánskou reformou manželského kanonického práva a byla projednávána ve druhém dni symposia, je poradenská služba, včetně užitečnosti předchozího znaleckého posudku. Účastníci symposia měli k prohloubení tohoto tématu k dispozici studijní kauzu, která posloužila k hlubšímu porozumění věci, avšak není součástí této publikace. Poslední část sborníku se věnuje manželskému právu, a to jak z hlediska důkazního, tak procesního.

Děkuji všem, kteří se symposia účastnili, a tak jako věřím, že bylo užitečné být spolu a zabývat se těmito tématy, věřím, že i četba textů přinese hojný užitek svým čtenářům. Pán vám k tomu žehnej!

Mons. Karel Orlita
prezident akademie